

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКА МЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЧНА АКАДЕМІЯ

Кафедра оториноларингології з офтальмологією

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор ЗВО з наукової роботи ПДМУ
професор *Г. Кайдашев*
«26» серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
Оториноларингологія

(повна назва освітнього компонента)

для здобувачів освіти третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, які навчаються за освітньо-науковою програмою «Оториноларингологія»

Галузі знань:

22 – Охорона здоров'я
(шифр і назва напрямку підготовки)

Спеціальності:

222 – Медицина
(шифр і назва спеціальності)

Полтава – 2024

Робоча програма освітнього компонента «Оториноларингологія» для здобувачів освіти третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, які навчаються за освітньо-науковою програмою «Оториноларингологія».

«13» червня 2024 року – 37 с.

Розробники:

Безега М.І. – к.мед.н., завідувач кафедри оториноларингологією з офтальмологією;

Гасюк Ю.А. – д.мед.н., професор, професор кафедри оториноларингологією з офтальмологією.

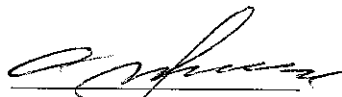
Робоча програма затверджена на засіданні кафедри оториноларингологією з офтальмологією

Протокол № 21 від 13 червня 2024 р.

Робоча програма затверджена на засіданні Вченої ради ПДМУ.

Протокол № 9 від «26» червня 2024 р.

Учений секретар

(підпис)

В.Л. Філатова
(ініціали та прізвище)

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Оториноларингологія» є складовою освітньо-наукової програми підготовки «Оториноларингологів» за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти.

Дана дисципліна є вибірковою.

Викладається у 1,2,5,6 семестрах 1,3 років навчання в обсязі – 150 год (5 кредитів ECTS) зокрема: лекції – 10 год., практичні 90 год. самостійна робота – 50 год. У курсі передбачено 4 модулі.

Завершується освітній компонент – іспитом.

Предметом є вивчення захворювань вуха, горла і носа.

Зміст освітнього компонента. Освітній компонент «Оториноларингологія» є базовим у підготовці здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня у ОНП «Оториноларингологія». Освітній компонент складається із лекційних та практичних занять, на яких будуть висвітлені питання організації оториноларингологічної служби в Україні, поглиблене засвоєння спеціальності, оволодіння сучасними методами профілактики захворювань, клінічного обстеження, комплексного лікування та реабілітації хворих, сучасними практичними методиками. Особлива увага приділяється поглибленому вивченню різних розділів спеціальності, принципів деонтологічного підходу до пацієнтів, методам всебічного їх обстеження та лікування.

Місце освітнього компонента (в структурно-логічній схемі підготовки фахівців відповідного напрямку): освітній компонент «Оториноларингологія» є вибірковою компонентом у циклі професійної і практичної підготовки.

Розподіл змісту освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії за циклами наведено нижче.

Міждисциплінарні зв'язки: Міждисциплінарні зв'язки базуються на вивченні здобувачами ступеня доктора філософії:

Циклу оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями:

1. Історія та філософія науки;
2. Біоетика;
3. Біоінформатика;
4. Психологія спілкування;
5. Психологія та педагогіка вищої школи.

II. Цикл набуття універсальних навичок дослідника:

1. Методологія наукового і патентного пошуку;
2. Медична статистика;
3. Клінічна імунологія;
4. Клінічна епідеміологія;

Мета освітнього компонента – підготовка здобувачів на третьому (освітньо-науковому) рівні, здобуття та поглиблення теоретичних знань та практичних навичок та інших компетентностей отриманих на до дипломному та післядипломному (інтернатура) етапах освіти, формування знань щодо загальних питань та сутності системи оториноларингологічної служби, поширення клінічної ерудиції, виховання навиків із науково-дослідницької роботи, класифікацій, клінічних проявів, опанування методів обстеження та лікування пацієнтів на оториноларингологічну патологію.

Завдання освітнього компонента:

– здобувач повинен:

знати:

- основи законодавства по охороні здоров'я та директивні документи, що визначають діяльність органів охорони здоров'я;
- загальні питання організації на Україні хірургічної та оториноларингологічної допомоги дорослим та дітям, організацію роботи швидкої допомоги дорослому та дитячому населенню;

організацію медичної допомоги населенню за умов виникнення екстремальних ситуацій із масовими ушкодженнями;

- організацію, обладнання та оснащення оториноларингологічного кабінету поліклініки, інструментарій та оснащення оториноларингологічної операційної;
- топографічну анатомію голови, шиї та грудної порожнини, вікову анатомію в основних вікових групах;
- основні питання нормальної та патологічної фізіології при оториноларингологічній патології в основних вікових групах, взаємозв'язок функціональних систем організму та рівні їх регуляції;
- причини виникнення патологічних процесів в організмі, механізми їх розвитку та клінічні прояви;
- патофізіологію травматизму та крововтрати, профілактику та терапію шоку та крововтрати; патофізіологію раньового процесу і гнійного процесу;
- фізіологію та патофізіологію зсідуючої системи крові, показання та протипоказання до переливання крові та її компонентів;
- клініко-анатомічні особливості будови зовнішнього, середнього та внутрішнього вуха у аспекті топографічних взаємовідносин з оточуючими анатомічними утвореннями: порожниною черепа, органами шиї, щелепно-лицевої ділянки, верхніми дихальними шляхами;
- фізіологічні аспекти звукопровідної, звукосприймаючої, вестибулярної функцій на підставі знань з біологічної фізики, фізіології;
- фізіологічні основи методів дослідження слухового та вестибулярного аналізаторів;
- основні анатомо-топографічні та важливі клінічні моменти будови верхніх дихальних шляхів та стравоходу на підставі знань з анатомії, гістології, патоморфології.
- фізіологічні аспекти дихальної, захисної, голосоутворюючої функцій, базуючись на інтерпретації знань з мікробіології, вірусології та імунології, патофізіології, пропедевтики внутрішньої медицини.
- загальні та функціональні методи обстеження хворих в оториноларингології, питання асептики та антисептики в оториноларингології;
- принципи та методи знеболення в оториноларингології в основних вікових групах;
- питання інтенсивної терапії і реанімації в оториноларингології;
- клінічну симптоматику основних оториноларингологічних захворювань в різних вікових групах, їх профілактику, діагностику та лікування;
- клінічну симптоматику пограничних станів в оториноларингології;
- показання та протипоказання до спеціальних методів дослідження (рентгенологічних, радіоізотопних, ультразвукових та ін.)
- принципи підготовки хворих до операції і принципи ведення післяопераційного періоду;
- принципи медикаментозної терапії оториноларингологічних захворювань, сучасні лікарські засоби, механізм дії, дози, протипоказання до застосування; ускладнення та їх профілактика;
- застосування фізіотерапії та лікувальної фізкультури у оториноларингологічних хворих, показання та протипоказання до санаторно-курортного лікування
- основи раціонального харчування, принципи дієтотерапії у оториноларингологічних хворих, у першу чергу при передопераційній підготовці та в післяопераційному періоду;
- обладнання операційних палат та палат інтенсивної терапії, техніку безпеки при роботі з апаратурою;
- питання організації та діяльності медичної служби цивільної оборони.

вміти:

- отримати вичерпну інформацію про захворювання від хворого або оточуючих його родичів чи на основі аналізу медичної документації, що мається в розпорядженні;
- застосувати об'єктивні методи обстеження хворого, що визначають загальні та специфічні ознаки оториноларингологічного захворювання, особливо в тих випадках, коли потрібна невідкладна допомога або інтенсивна терапія;

- встановити попередній діагноз основного та супутнього захворювання, їх ускладнень;
- оцінити важкість стану хворого, причину цього стану, вжити необхідних засобів для виведення хворого з цього стану; визначити об'єм реанімаційних заходів;
- надати необхідну невідкладну допомогу (пгучне дихання, масаж серця, іммобілізацію кінцівки при переломах, зупинку кровотечі, перев'язку та тампонаду рани, промивання шлунку при отруєнні, катетеризацію сечового міхура при гострій затримці сечі, невідкладну трахеостомію при стенозі гортані)
- визначити необхідність та послідовність спеціальних методів дослідження (лабораторних, інструментальних, рентгенологічних, радіоізотопних, функціональних та ін.), виконати їх і правильно інтерпретувати отримані дані;
- визначити показання до госпіталізації, організувати її у відповідності зі станом хворого;
- провести диференційну діагностику основних оториноларингологічних захворювань у різних вікових групах, обґрунтувати клінічний діагноз;
- обґрунтувати схему, план і тактику ведення хворих, показання та протипоказання до операції;
- розробити план підготовки хворого до невідкладної та планової операції, визначити ступінь порушення гомеостазу, здійснити підготовку всіх функціональних систем організму хворого до операції;
- визначити групу крові та виконати внутрішньовенне переливання крові або внутрішньоартеріальне нагнітання крові, виявити можливі трансфузійні ускладнення;
- обґрунтувати найбільш доцільну техніку операції у кожному конкретному випадку та виконати її в необхідному обсязі;
- обґрунтувати методику знеболення і при необхідності виконати її (крім методів, що потребують участі лікаря-анестезіолога);
- розробити схему післяопераційного ведення хворого і профілактики післяопераційних ускладнень, призначити необхідну медикаментозну терапію;
- оформити всю необхідну документацію;
- проводити диспансеризацію та оцінювати її ефективність;
- вміти діагностувати та надати необхідну допомогу при наступних захворюваннях та станах: травматичний шок, гостра крововтрата, рани та раньова інфекція, гостра серцева та дихальна недостатність, гострий токсикоз;
- проводити планові та ургентні операції при оториноларингологічній патології.

Компетентності, формуванню яких сприяє дисципліна (ОК)

Дисципліна забезпечує набуття здобувачами наступних компетентностей компетентностей:

загальних:

- ЗК1** - знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- ЗК2** - започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу ґрунтового наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності;
- ЗК3** - критичний аналіз, оцінка і синтез нових та комплексних ідей;
- ЗК4** - вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством в цілому, із врахуванням психологічних особливостей спілкування з кожним контингентом спільноти та педагогічної майстерності;

ЗК5 - використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях (здатність спілкуватися державною мовою: як усно, так і письмово; здатність спілкуватися іноземною мовою);

ЗК6 - демонстрація значної авторитетності, інноваційність, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, послідовна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності;

ЗК7 - здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.

фахових:

ФК1 – Здатність здійснювати наукову та/або науково-педагогічну діяльність у сфері охорони здоров'я; здатність до визначення дизайну досліджень та оцінки їх результатів.

ФК2 – Здатність розв'язувати медичні проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

ФК3 – Здатність розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері охорони здоров'я.

ФК4 – Здатність дотримуватися етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами, професійної та академічної доброчесності, вміння нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів.

ФК5 – Здатність до проведення епідеміологічних та медико-статистичних досліджень здоров'я населення; обробки соціальної, економічної та медичної інформації.

ФК6 – Здатність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані, визначати необхідний перелік лабораторних та інструментальних досліджень та оцінювати їх результати, встановлювати попередній та клінічний діагноз захворювання, визначати принципи та характер лікування та профілактики захворювань.

ФК7 – Ґрунтовні знання та вміння систематизувати складові предметної області у середовищі вищої освіти і наукових досліджень у галузі охорони здоров'я.

ФК8 – Здатність до комунікативної самостійності та ефективності у сферах професійного, академічного та ситуативно-побутового спілкування в усній та письмовій формах, вміння оприлюднювати результати наукових досліджень в усній і письмовій формах відповідно до національних та міжнародних стандартів.

ФК9 – Володіння сучасними методами наукового дослідження.

ФК10 – Знання специфіки лексичних засобів вираження змісту текстів з фаху, на багатозначність службових і загальнонаукових слів, на механізм словотворення, на явище синонімії і омонімії, на вживання фразеологічних словосполук, слів і словосполучень, фразеологізмів, властивих усному мовленню в ситуаціях ділового спілкування, на знання і правильне читання скорочень, аббревіатур, формул, символів тощо; вміння складати українською та іноземною мовами анотації та реферати до наукових статей, матеріалів дослідження тощо.

ФК11 – Зрозуміло і неоднозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

ФК12 – Здатність до ведення медичної документації, в тому числі електронних форм.

ФК13 – Здатність розв'язувати медичні проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

ФК14 – Здатність до планування і проведення профілактичних та протиепідемічних заходів щодо інфекційних хвороб.

ФК15 – Здатність на основі розуміння сучасних наукових фактів, концепцій, теорій, принципів і методів приймати рішення з важливих проблем галузі охорони здоров'я і на межі предметних галузей.

ФК16 – Здатність аналізувати і узагальнювати результати отриманих клінічних, лабораторних, інструментальних досліджень отриманих під час наукових досліджень та/або лікарської діяльності й застосовувати їх у науковому та/або лікувальному процесі.

ФК17 – Грунтовні історичні знання, здатність розуміти історичний процес в його різноманітності й суперечності, вміння застосовувати історичні знання.

ФК18 – Здатність управляти робочими процесами у сфері охорони здоров'я, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів.

ФК19 – Здатність до визначення потреби у додаткових знаннях за напрямком наукових досліджень, формулювати дослідницькі питання, генерувати наукові гіпотези у сфері медицини.

ФК20 – Здатність до організації та реалізації педагогічної діяльності.

Програмні результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна

Дисципліна забезпечує набуття здобувачами наступних програмних результатів навчання:

ПРН 1. Мати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності. Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.

ПРН 2. Розуміння та знання фундаментальних і клінічних біомедичних наук, на рівні достатньому для вирішення професійних задач у сфері охорони здоров'я.

ПРН 3. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають наукові здобутки у сфері охорони здоров'я і є основою для проведення досліджень, критичне осмислення проблем у сфері медицини та дотичних до неї міждисциплінарних проблем.

ПРН 4. Відшукувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію.

ПРН 5. Застосовувати сучасні цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення, статистичні методи аналізу даних для розв'язання складних задач охорони здоров'я.

ПРН 6. Зрозуміло і однозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців.

ПРН 7. Управляти робочими процесами у сфері охорони здоров'я, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів, організувати роботу та професійний розвиток персоналу з урахуванням набутих навиків ефективної роботи в команді, позицій лідерства, належної якості, доступності і справедливості, забезпечення надання інтегрованої медичної допомоги.

ПРН 8. Вільно спілкуватися державною та англійською мовою, як усно так і письмово для обговорення професійної діяльності, досліджень та проектів.

ПРН 9. Приймати ефективні рішення з проблем охорони здоров'я, оцінювати потрібні ресурси, враховувати соціальні, економічні правові та етичні наслідки, враховуючи вміння реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ПРН 10. Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я людини для оцінки стану захворюваності населення.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

- **Змістовий модуль 1. Анатомія та фізіологія ЛОР-органів. Методи дослідження в оториноларингології.**
- Ембріогенез ЛОР-органів
- Анатомія ЛОР-органів
- Фізіологія ЛОР-органів
- Симптоматика оториноларингологічних захворювань
- Інструментальні методи дослідження. Біопсія
- **Змістовий модуль 2. Захворювання вуха.**
- Аномалії розвитку вуха
- Захворювання зовнішнього вуха
- Гострий гнійний середній отит
- Мастоїдит. Антромастоїдотомія
- Хронічні гнійні середні отити, лабіринтити
- Сануючі та слуховідновлюючі операції на вусі
- Внутрішньочерепні отогенні ускладнення
- Негнійні захворювання вуха
- **Змістовий модуль 3. Захворювання носа та навколоносових пазух.**
- Аномалії розвитку носа та навколоносових пазух
- Захворювання зовнішнього носа
- Деформація зовнішнього носа і носової перегородки. Ринопластика
- Хронічні риніти
- Гострі риносинусити
- Хронічні риносинусити
- Грибкові ураження синусів
- Функціональна ендоскопічна риносинусохірургія
- Орбітальні риногенні ускладнення
- Внутрішньочерепні риногенні ускладнення
- **Змістовий модуль 4. Гострі і хронічні захворювання глотки та гортані.**
- Хронічний фарингіт
- Гострі первинні тонзиліти
- Гострі вторинні тонзиліти
- Ускладнення ангіні
- Хронічний тонзиліт
- Гіпертрофія глоткового, піднебінних і язикового мигдаликів
- Гострі запальні захворювання гортані
- Хронічний ларингіт
- **Змістовий модуль 5. Невідкладна допомога в оториноларингології.**
- Сторонні тіла ЛОР-органів
- Невідкладна допомога при травмах ЛОР-органів
- Невідкладна допомога при носових кровотечах
- Невідкладна допомога при ангіоневротичному набряку
- Невідкладна допомога при стенозі гортані
- Невідкладна допомога при гострій вестибулярній дисфункції
- Невідкладна допомога при кровотечах із ЛОР-органів
- **Змістовий модуль 6. Пухлини та інфекційні гранульоми ЛОР-органів. Профілактика та реабілітація пацієнтів в оториноларингології.**
- Доброякісні і злоякічні пухлини носа та навколоносових пазух
- Доброякісні і злоякічні пухлини глотки
- Доброякісні і злоякічні пухлини гортані
- Доброякісні і злоякічні пухлини вуха

- Інфекційні гранульоми ЛОР-органів
- Принципи доказової медицини в оториноларингології
- Коморбідність в оториноларингології
- Національні програми з попередження, діагностики та лікування найпоширеніших захворювань ЛОР-органів в Україні

Контроль знань і розподіл балів, які отримують здобувачі ступеня доктора філософії

- Контроль здійснюється за модульно-рейтинговою системою.
- У змістовий модуль I (ЗМ1) входять теми 1-4,
- у змістовий модуль II (ЗМ2) – 5-8.
- *Оцінювання за формами контролю:*

	Змістовий модуль I	Змістовий модуль II	Змістовий модуль III	Змістовий модуль IV	Підсумкова оцінка
<i>Мінімум</i>	31	30	31	30	122
Максимум	50	50	50	50	200

Для здобувачів ступеня доктора філософії, які набрали сумарно меншу кількість балів ніж критично-розрахунковий мінімум – 122 бали, для одержання іспиту обов'язково перекладання поточного контролю та/або індивідуальної самостійної роботи.

При цьому, кількість балів:

Контроль здійснюється за модульно-рейтинговою системою

При цьому, кількість балів:

0-79 відповідає оцінці «незадовільно» з обов'язковим повторним вивченням дисципліни;

80-118 відповідає оцінці «незадовільно»;

122-128 відповідає оцінці «задовільно» («достатньо»);

130-138 відповідає оцінці «задовільно»;

140-158 відповідає оцінці «добре»;

160-178 відповідає оцінці «добре» («дуже добре»);

180-200 відповідає оцінці «відмінно».

Шкала відповідності:

За 200 – бальною шкалою		За чотирибальною шкалою	
A	180-200	5	відмінно
B	160-178	4	добре
C	140-158		
D	130-138	3	задовільно
E	122-128		
Fx	80-118	2	не задовільно
F	0-79	2	не задовільно (без права перездачі)

ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
«Оториноларингологія»

Змістовий модуль 1
«Анатомія та фізіологія ЛОР-органів. Методи дослідження в оториноларингології»

- ТЕМА 1. Ембріогенез ЛОР-органів.
- ТЕМА 2. Анатомія ЛОР-органів.
- ТЕМА 3. Фізіологія ЛОР-органів.
- ТЕМА 4. Симптоматика оториноларингологічних захворювань. Загальноклінічні методи дослідження.
- ТЕМА 5. Інструментальні методи дослідження. Біопсія.

Змістовий модуль 2
«Захворювання вуха»

- ТЕМА 6. Аномалії розвитку вуха
- ТЕМА 7. Захворювання зовнішнього вуха
- ТЕМА 8. Гострий гнійний середній отит
- ТЕМА 9. Мастоїдит. Антромастоїдотомія
- ТЕМА 10. Хронічний гнійний середній отит
- ТЕМА 11. Лабіринтит
- ТЕМА 12. Сануючі та слуховідновлюючі операції на вусі
- ТЕМА 13. Внутрішньочерепні отогенні ускладнення
- ТЕМА 14. Негнійні захворювання вуха

Змістовий модуль 3
«Захворювання носа та навколоносових пазух»

- ТЕМА 15. Аномалії розвитку носа та навколоносових пазух
- ТЕМА 16. Захворювання зовнішнього носа
- ТЕМА 17. Деформація зовнішнього носа і носової переділки. Ринопластика
- ТЕМА 18. Хронічні риніти
- ТЕМА 19. Гострі риносинусити
- ТЕМА 20. Хронічний риносинусит
- ТЕМА 21. Грибкові ураження синусів
- ТЕМА 22. Функціональна ендоскопічна риносинусохірургія
- ТЕМА 23. Орбітальні риногенні ускладнення
- ТЕМА 24. Внутрішньочерепні риногенні ускладнення

Змістовий модуль 4
«Гострі і хронічні захворювання глотки та гортані»

- ТЕМА 25. Хронічний фарингіт
- ТЕМА 26. Гострі первинні тонзиліти
- ТЕМА 27. Гострі вторинні тонзиліти
- ТЕМА 28. Ускладнення ангіни
- ТЕМА 29. Хронічний тонзиліт
- ТЕМА 30. Гіпертрофія глоткового, піднебінних і язикового мигдаликів
- ТЕМА 31. Гострі запальні захворювання гортані
- ТЕМА 32. Хронічний ларингіт

Змістовий модуль 5
«Невідкладна допомога в оториноларингології»

- ТЕМА 33. Сторонні тіла ЛОР-органів
- ТЕМА 34. Невідкладна допомога при травмах ЛОР-органів

- ТЕМА 35. Невідкладна допомога при носових кровотечах
 ТЕМА 36. Невідкладна допомога при ангіоневротичному набряку
 ТЕМА 37. Невідкладна допомога при стенозі гортані
 ТЕМА 38. Невідкладна допомога при гострій вестибулярній дисфункції
 ТЕМА 39. Невідкладна допомога при кровотечах із ЛОР-органів

Змістовий модуль 6

«Пухлини та інфекційні гранульоми ЛОР-органів. Профілактика та реабілітація пацієнтів в оториноларингології»

- ТЕМА 40. Доброякісні і злоякісні пухлини носа та навколоносових пазух
 ТЕМА 41. Доброякісні і злоякісні пухлини глотки
 ТЕМА 42. Доброякісні і злоякісні пухлини гортані
 ТЕМА 43. Доброякісні і злоякісні пухлини вуха
 ТЕМА 44. Інфекційні гранульоми ЛОР-органів
 ТЕМА 45. Принципи доказової медицини в оториноларингології
 ТЕМА 46. Коморбідність в оториноларингології
 ТЕМА 47. Національні програми з попередження, діагностики та лікування найпоширеніших захворювань ЛОР-органів в Україні

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕТА «ОТОРИНОЛАРИНГОЛОГІЯ»

№ з/п Назва теми	Всього годин	Вид заняття		
		лекції	практичні заняття	самостійна робота, очні консультації з теми дисертаційної роботи
	150	10	90	50
І рік				
	50	6	44	0
І семестр				
	24	2	22	0
1.	Ембріогенез ЛОР-органів	2	2	0
2.	Анатомія ЛОР-органів	2	2	0
3.	Фізіологія ЛОР-органів	2	2	0
4.	Симптоматика оториноларингологічних захворювань	2	2	0
5.	Інструментальні методи дослідження	2	2	0
6.	Аномалії розвитку вуха	2	2	0
7.	Захворювання зовнішнього вуха	2	2	0
8.	Гострий гнійний середній отит	2	2	0
9.	Мастоїдит. Антромастоїдотомія	2	2	0
10.	Хронічний гнійний середній отит	2	2	0
11.	Лабіринтит	2	2	0
12.	Сануючі та слуховідновлюючі операції на вусі	2	2	0
ІІ семестр				
	26	4	22	0
13.	Внутрішньочерепні отогенні ускладнення	2	2	0
14.	Негнійні захворювання вуха	2	2	0
15.	Аномалії розвитку носа та навколоносових пазух	2	2	0

16.	Захворювання зовнішнього носа	2		2	0
17.	Деформація зовнішнього носа і носової переділки. Ринопластика	2		2	0
18.	Хронічні риніт	2		2	0
19.	Гострий риносинусит	2		2	0
20.	Хронічний риносинусит	2	2		0
21.	Грибкові ураження синусів	2		2	0
22.	Функціональна ендоскопічна риносинусохірургія	2	2	2	0
23.	Орбітальні риногенні ускладнення	2		2	0
24.	Внутрішньочерепні риногенні ускладнення	2		2	0
2 рік (викладацька практика)					
		0	0	0	0
3 рік					
		50	4	46	0
V семестр					
		26	2	24	0
25.	Хронічний фарингіт	2		2	0
26.	Гострі первинні тонзиліти	2		2	0
27.	Гострі вторинні тонзиліти	2		2	0
28.	Ускладнення ангін	2		2	0
29.	Хронічний тонзиліт	2	2	2	0
30.	Гіпертрофія глоткового, піднебінних і язикового мигдаликів	2		2	0
31.	Гострі запальні захворювання гортані	2		2	0
32.	Хронічний ларингіт	2		2	0
33.	Сторонні тіла ЛОР-органів	2		2	0
34.	Невідкладна допомога при травмах ЛОР-органів	2		2	0
35.	Невідкладна допомога при носових кровотечах	2		2	0
36.	Невідкладна допомога при ангіоневротичному набряку гортані	2		2	0
VI семестр					
		24	2	22	0
37.	Невідкладна допомога при стенозі гортані	2		2	0
38.	Невідкладна допомога при гострій вестибулярній дисфункції	2		2	0
39.	Невідкладна допомога при кровотечах із ЛОР-органів	2		2	0
40.	Доброякісні і злоякісні пухлини носа та навколоносових пазух	2		2	0
41.	Доброякісні і злоякісні пухлини глотки	2		2	0
42.	Доброякісні і злоякісні пухлини гортані	2		2	0
43.	Доброякісні і злоякісні пухлини вуха	2		2	0
44.	Інфекційні гранульоми ЛОР-органів	2		2	0
45.	Принципи доказової медицини в оториноларингології	2	2		0
46.	Коморбідність в оториноларингології	2		2	0
47.	Національні програми з попередження,	2		2	0

	діагностики та лікування найпоширеніших захворювань ЛОР-органів в Україні					
48.	Іспит	2		2		0
4 рік						
		50	0	0	0	50
49.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	0	2
50.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	0	2
51.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	0	2
52.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	0	2
53.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	0	2
54.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	0	2
55.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	0	2
56.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	0	2
57.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	0	2
58.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	0	2
59.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	0	2
60.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	0	2
61.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	0	2
62.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	0	2
63.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	0	2
64.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	0	2
65.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	0	2
66.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	0	2
67.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	0	2
68.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	0	2
69.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	0	2
70.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	0	2
71.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	0	2
72.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	0	2
73.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	0	2

Загальний обсяг 150 год, в тому числі:

Лекцій – 10 год.

Практичні заняття – 90 год.

Самостійна робота - 50 год.

Змістовий модуль 1

Анатомія та фізіологія ЛОР-органів. Методи дослідження в оториноларингології (10 год.)

ТЕМА 1. Ембріогенез ЛОР-органів. (2 год.)

Практичне заняття (2 год.):

1. Ембріогенез носової порожнини та навколоносових пазух.
2. Ембріогенез глотки.
3. Ембріогенез гортані.
4. Ембріогенез вуха.

Завдання для самостійної роботи

Ембріогенез носової порожнини та навколоносових пазух, глотки, гортані і вуха.

Рекомендована література:

1. Заболотний Д.І., Безшапочний С.Б., Деева Ю.В., Оториноларингологія. 2020. – 472 с.
2. Заболотний Д.І., Мітін Ю.В., Драгомирецький В.Д. Оториноларингологія. - К.: Здоров'я, 1999. – 367 с.
3. Мітін Ю.В. Оториноларингологія. - Київ, «Фарм Арт», 2000. - 304 с.
4. Мітін Ю.В. Оториноларингологія (лекції). – К.: Фарм Арт, 200. – 283 с.
5. Бартон М. Хвороби вуха, горла і носа, 2002. – 288 с.
6. Гардига В.В., Барціховський А.І. Пропедевтика оториноларингології. – Вінниця.2001. – 195 с.

ТЕМА 2. Анатомія ЛОР-органів (2 год.)

Практичне заняття (2 год.):

1. Анатомія носової порожнини та навколоносових пазух.
2. Анатомія глотки та глоткового простору.
3. Анатомія гортані.
4. Анатомія вуха.
5. Кровообіг ЛОР-органів.

Завдання для самостійної роботи

Анатомія носової порожнини та навколоносових пазух, глотки, гортані і вуха.

Рекомендована література:

1. Заболотний Д.І., Безшапочний С.Б., Деева Ю.В., Оториноларингологія. 2020. – 472 с.
2. Заболотний Д.І., Мітін Ю.В., Драгомирецький В.Д. Оториноларингологія. - К.: Здоров'я, 1999. – 367 с.
3. Мітін Ю.В. Оториноларингологія. - Київ, «Фарм Арт», 2000. - 304 с.
4. Мітін Ю.В. Оториноларингологія (лекції). – К.: Фарм Арт, 200. – 283 с.
5. Бартон М. Хвороби вуха, горла і носа, 2002. – 288 с.
6. Гардига В.В., Барціховський А.І. Пропедевтика оториноларингології. – Вінниця.2001. – 195 с.
7. Wormald P. Endoscopic Sinus Surgery, 2017. – 330 с.
8. Michael G. Stewart, Samuel H. Selesnick. Differential Diagnosis in Otolaryngology: Head and Neck Surgery, 2010. – 520 с.
9. Lund V.J., Stammberger H., Fokkens W.J. et al. European Position Paper on the Anatomical Terminology of the Internal Nose and Paranasal Sinuses. Rhinology. 2014; 24: 1-34)

ТЕМА 3. Фізіологія ЛОР-органів (2 год.)

Практичне заняття (2 год.):

1. Клінічна фізіологія носової порожнини та навколоносових пазух.
2. Клінічна фізіологія глотки та глоткового простору.

3 Клінічна фізіологія гортані.

4. Клінічна фізіологія вуха

Завдання для самостійної роботи:

Фізіологія порожнини та навколonoсових пазух. Мукоциліарний транспорт. Аеродинаміка носової порожнини. Фізіологія глотки та глоткового простору. Фізіологія вуха. Механізми голосоутворення. Механізми звукосприйняття.

Рекомендована література:

1. Заболотний Д.І., Безшапочний С.Б., Деева Ю.В., Оториноларингологія. 2020. – 472 с.
2. Заболотний Д.І., Мітін Ю.В., Драгомирецький В.Д. Оториноларингологія. - К.: Здоров'я, 1999. – 367 с.
3. Мітін Ю.В. Оториноларингологія. - Київ, «Фарм Арт», 2000. - 304 с.
4. Мітін Ю.В. Оториноларингологія (лекції). – К.: Фарм Арт, 200. – 283 с.
5. Бартон М. Хвороби вуха, горла і носа, 2002. – 288 с.
6. Гардига В.В., Барціховський А.І. Пропедевтика оториноларингології. – Вінниця.2001. – 195 с.
7. Wormald P. Endoscopic Sinus Surgery, 2017. – 330 с.
8. Michael G. Stewart, Samuel H. Selesnick. Differential Diagnosis in Otolaryngology: Head and Neck Surgery, 2010. – 520 с.
9. Lund V.J., Stammberger H., Fokkens W.J. et al. European Position Paper on the Anatomical Terminology of the Internal Nose and Paranasal Sinuses. Rhinology. 2014; 24: 1-34)

ТЕМА 4. Симптоматика оториноларингологічних захворювань (2 год.)

Практичне заняття (2 год.):

1. Анамнез і фізикальні методи обстеження отоларингологічних хворих.
- 2.Лабораторні методи дослідження. Загальноклінічні, біохімічні, бактеріологічні; функціональні проби.
3. Основні симптоми отоларингологічних захворювань.

Завдання для самостійної роботи:

Порушення носового дихання. Порушення акту ковтання. Порушення голосоутворення. Порушення звукосприйняття.

Рекомендована література:

1. Заболотний Д.І., Безшапочний С.Б., Деева Ю.В., Оториноларингологія. 2020. – 472 с.
2. Заболотний Д.І., Мітін Ю.В., Драгомирецький В.Д. Оториноларингологія. - К.: Здоров'я, 1999. – 367 с.
3. Мітін Ю.В. Оториноларингологія. - Київ, «Фарм Арт», 2000. - 304 с.
4. Мітін Ю.В. Оториноларингологія (лекції). – К.: Фарм Арт, 200. – 283 с.
5. Бартон М. Хвороби вуха, горла і носа, 2002. – 288 с.
6. Гардига В.В., Барціховський А.І. Пропедевтика оториноларингології. – Вінниця.2001. – 195 с.
7. Wormald P. Endoscopic Sinus Surgery, 2017. – 330 с.
8. Michael G. Stewart, Samuel H. Selesnick. Differential Diagnosis in Otolaryngology: Head and Neck Surgery, 2010. – 520 с.
9. Lund V.J., Stammberger H., Fokkens W.J. et al. European Position Paper on the Anatomical Terminology of the Internal Nose and Paranasal Sinuses. Rhinology. 2014; 24: 1-34)

ТЕМА 5. Інструментальні методи дослідження (2 год.)

Практичне заняття (2 год.):

1. КТ і МРТ носової порожнини та навколоносових пазух, глотки та глоткового простору, гортані, вуха.
2. Аудіологічне дослідження та тимпанометрія.
3. Ендоскопічні дослідження ЛОР-органів.
4. Біопсія новоутворення ЛОР-органів.

Завдання для самостійної роботи (3 год.):

КТ і МРТ носової порожнини та навколоносових пазух, глотки та глоткового простору, гортані, вуха. Аудіологічне дослідження та тимпанометрія. Ендоскопічні дослідження ЛОР-органів. Біопсія новоутворення ЛОР-органів.

Рекомендована література:

1. Заболотний Д.І., Безпапочний С.Б., Деєва Ю.В., Оториноларингологія. 2020. – 472 с.
2. Заболотний Д.І., Мітін Ю.В., Драгомирецький В.Д. Оториноларингологія. - К.: Здоров'я, 1999. – 367 с.
3. Мітін Ю.В. Оториноларингологія. - Київ, «Фарм Арт», 2000. - 304 с.
4. Мітін Ю.В. Оториноларингологія (лекції). – К.: Фарм Арт, 200. – 283 с.
5. Бартон М. Хвороби вуха, горла і носа, 2002. – 288 с.
6. Гардига В.В., Барціховський А.І. Пропедевтика оториноларингології. – Вінниця. 2001. – 195 с.
7. Wormald P. Endoscopic Sinus Surgery, 2017. – 330 с.
8. Michael G. Stewart, Samuel H. Selesnick. Differential Diagnosis in Otolaryngology: Head and Neck Surgery, 2010. – 520 с.
9. Lund V.J., Stammberger H., Fokkens W.J. et al. European Position Paper on the Anatomical Terminology of the Internal Nose and Paranasal Sinuses. Rhinology. 2014; 24: 1-34)

Змістовий модуль 2

Захворювання вуха

(18 год.)

ТЕМА 6. Аномалії розвитку вуха (2 год.)

Практичне заняття (2 год.):

1. Аномалії розвитку зовнішнього вуха: класифікація, клінічні прояви, діагностика, лікування, прогноз.
2. Аномалії розвитку середнього вуха: етіологія, патогенез, клінічна картина, діагностика, лікувальна тактика, прогноз.
3. Вроджені дефекти слуху: етіологія, патогенез, клінічна картина, діагностика, лікувальна тактика, прогноз.

Завдання для самостійної роботи: Аномалії розвитку зовнішнього і середнього вуха: класифікація, клінічні прояви, діагностика, лікування, прогноз. Вроджені: етіологія, патогенез, клінічна картина, діагностика, лікувальна тактика, прогноз.

Рекомендована література:

1. Заболотний Д.І., Безпапочний С.Б., Деєва Ю.В., Оториноларингологія. 2020. – 472 с.
2. Заболотний Д.І., Мітін Ю.В., Драгомирецький В.Д. Оториноларингологія. - К.: Здоров'я, 1999. – 367 с.
3. Мітін Ю.В. Оториноларингологія. - Київ, «Фарм Арт», 2000. - 304 с.
4. Мітін Ю.В. Оториноларингологія (лекції). – К.: Фарм Арт, 200. – 283 с.
5. Бартон М. Хвороби вуха, горла і носа, 2002. – 288 с.

6. Гардига В.В., Барціховський А.І. Пропедевтика оториноларингології. – Вінниця.2001. – 195 с.

7. Michael G. Stewart, Samuel H. Selesnick. Differential Diagnosis in Otolaryngology: Head and Neck Surgery, 2010. – 520 с.

ТЕМА 7. Захворювання зовнішнього вуха (2 год.)

Практичне заняття (2 год.):

1. Вроджені дефекти вуха
2. Травми і сторонні тіла зовнішнього вуха
3. Отогематома
4. Хондроперихондрит
5. Зовнішній отит та розповсюджений зовнішній отит
6. Екзема зовнішнього вуха, отомікоз.

Завдання для самостійної роботи:

Етіологія, патогенез, клініка, діагностика та лікувальна тактика при захворюваннях зовнішнього вуха

Рекомендована література:

1. Заболотний Д.І., Безшапочний С.Б., Деева Ю.В., Оториноларингологія. 2020. – 472 с.
2. Заболотний Д.І., Мітін Ю.В., Драгомирецький В.Д. Оториноларингологія. - К.: Здоров'я, 1999. – 367 с.
3. Мітін Ю.В. Оториноларингологія. - Київ, «Фарм Арт», 2000. - 304 с.
4. Мітін Ю.В. Оториноларингологія (лекції). – К.: Фарм Арт, 200. – 283 с.
5. Бартон М. Хвороби вуха, горла і носа, 2002. – 288 с.
6. Гардига В.В., Барціховський А.І. Пропедевтика оториноларингології. – Вінниця.2001. – 195 с.
7. Michael G. Stewart, Samuel H. Selesnick. Differential Diagnosis in Otolaryngology: Head and Neck Surgery, 2010. – 520 с.

ТЕМА 8. Гострий гнійний середній отит. (2 год.)

Практичне заняття (2 год.):

1. Тубоотит.
2. Гострий катаральний середній отит.
3. Гострий гнійний середній отит.
4. Гострий рецидивуючий гнійний середній отит.

Завдання для самостійної роботи: Етіологія, патогенез, клініка, діагностика та лікувальна тактика при захворюваннях середнього вуха.

Рекомендована література:

1. Заболотний Д.І., Безшапочний С.Б., Деева Ю.В., Оториноларингологія. 2020. – 472 с.
2. Заболотний Д.І., Мітін Ю.В., Драгомирецький В.Д. Оториноларингологія. - К.: Здоров'я, 1999. – 367 с.
3. Мітін Ю.В. Оториноларингологія. - Київ, «Фарм Арт», 2000. - 304 с.
4. Мітін Ю.В. Оториноларингологія (лекції). – К.: Фарм Арт, 200. – 283 с.
5. Бартон М. Хвороби вуха, горла і носа, 2002. – 288 с.
6. Гардига В.В., Барціховський А.І. Пропедевтика оториноларингології. – Вінниця.2001. – 195 с.
7. Michael G. Stewart, Samuel H. Selesnick. Differential Diagnosis in Otolaryngology: Head and Neck Surgery, 2010. – 520 с.

ТЕМА 9. Мастоїдит. Антромастоїдотомія (2 год.)

Практичне заняття (2 год.):

1. Гострий мастоїдит
2. Отоанtrit у дітей
3. Мастоїдит Бецольда (верхівково-шийний)
4. Мастоїдит Чителлі
5. Мастоїдит Орлеанського
6. Зігоматит
7. Петрозит
8. Латентний мастоїдит
9. Антромастоїдотомія

Завдання для самостійної роботи:

Етіологія, патогенез, клініка, діагностика та лікувальна тактика при мастоїдиті.

Рекомендована література:

1. Заболотний Д.І., Безпапачний С.Б., Деєва Ю.В., Оториноларингологія. 2020. – 472 с.
2. Заболотний Д.І., Мітін Ю.В, Драгомирецький В.Д. Оториноларингологія. - К.: Здоров'я, 1999. – 367 с.
3. Мітін Ю.В. Оториноларингологія. - Київ, «Фарм Арт», 2000. - 304 с.
4. Мітін Ю.В. Оториноларингологія (лекції). – К.: Фарм Арт, 200. – 283 с.
5. Бартон М. Хвороби вуха, горла і носа, 2002. – 288 с.
6. Гардига В.В., Барціховський А.І. Пропедевтика оториноларингології. – Вінниця.2001. – 195 с.
7. Michael G. Stewart, Samuel H. Selesnick. Differential Diagnosis in Otolaryngology: Head and Neck Surgery, 2010. – 520 с.

ТЕМА 10. Хронічні гнійні середні отити (2 год.)

Лекція (2 год.):

Контрольні запитання та завдання:

1. Етіологія, патогенез і клініка мезотимпаниту
2. Діагностика і лікування мезотимпаниту
3. Етіологія, патогенез і клініка епітимпаниту
4. Холестеатома
5. Діагностика і лікування епітимпаниту

ТЕМА 11. Лабіринтит (2 год.)

Практичне заняття (2 год.):

1. Етіологія і патогенез лабіринтиту
2. Класифікація лабіринтиту
3. Діагностика лабіринтиту
4. Лікування лабіринтиту

Завдання для самостійної роботи:

Етіологія, патогенез, клініка, діагностика та лікувальна тактика при лабіринтиті.

Рекомендована література:

1. Заболотний Д.І., Безпапачний С.Б., Деєва Ю.В., Оториноларингологія. 2020. – 472 с.
2. Заболотний Д.І., Мітін Ю.В, Драгомирецький В.Д. Оториноларингологія. - К.: Здоров'я, 1999. – 367 с.
3. Мітін Ю.В. Оториноларингологія. - Київ, «Фарм Арт», 2000. - 304 с.
4. Мітін Ю.В. Оториноларингологія (лекції). – К.: Фарм Арт, 200. – 283 с.
5. Бартон М. Хвороби вуха, горла і носа, 2002. – 288 с.

6. Гардига В.В., Барціховський А.І. Пропедевтика оториноларингології. – Вінниця.2001. – 195 с.
7. Michael G. Stewart, Samuel H. Selesnick. Differential Diagnosis in Otolaryngology: Head and Neck Surgery, 2010. – 520 с.

ТЕМА 12. Сануючі та слуховідновлюючі операції на вусі (2 год.)

Практичне заняття (2 год.):

1. Обстеження пацієнтів перед сануючими та слуховідновлюючими операціями на вусі.
2. Хірургічна анатомія середнього вуха.
3. Доступи та етапи операцій на середньому вусі.
4. Типи тимпанопластики.
5. Ускладнення операцій на середньому вусі.

Завдання для самостійної роботи:

Обстеження пацієнтів перед сануючими та слуховідновлюючими операціями на вусі. Хірургічна анатомія середнього вуха. Доступи та етапи операцій на середньому вусі. Типи тимпанопластики. Ускладнення операцій на середньому вусі.

Рекомендована література:

1. Заболотний Д.І., Безшапочний С.Б., Деева Ю.В., Оториноларингологія. 2020. – 472 с.
2. Заболотний Д.І., Мітін Ю.В., Драгомирецький В.Д. Оториноларингологія. - К.: Здоров'я, 1999. – 367 с.
3. Мітін Ю.В. Оториноларингологія. - Київ, «Фарм Арт», 2000. - 304 с.
4. Мітін Ю.В. Оториноларингологія (лекції). – К.: Фарм Арт, 200. – 283 с.
5. Бартон М. Хвороби вуха, горла і носа, 2002. – 288 с.
6. Гардига В.В., Барціховський А.І. Пропедевтика оториноларингології. – Вінниця.2001. – 195 с.
7. Лайко А.А., Заболотний Д.І., Борисенко О.М. Хронічні хвороби середнього вуха., 2018. – 358 с.
8. Michael G. Stewart, Samuel H. Selesnick. Differential Diagnosis in Otolaryngology: Head and Neck Surgery, 2010. – 520 с.

ТЕМА 13. Внутрішньочерепні отогенні ускладнення (2 год.)

Практичне заняття (2 год.):

1. Етіологія і патогенез внутрішньочерепних отогенних ускладнень.
2. Класифікація внутрішньочерепних отогенних ускладнень.
3. Клінічна картина внутрішньочерепних отогенних ускладнень.
4. Діагностика внутрішньочерепних отогенних ускладнень.
5. Лікування внутрішньочерепних отогенних ускладнень.

Завдання для самостійної роботи: Етіологія і патогенез внутрішньочерепних отогенних ускладнень. Класифікація внутрішньочерепних отогенних ускладнень. Клініка, діагностика і лікування внутрішньочерепних отогенних ускладнень.

Рекомендована література:

1. Заболотний Д.І., Безшапочний С.Б., Деева Ю.В., Оториноларингологія. 2020. – 472 с.
2. Заболотний Д.І., Мітін Ю.В., Драгомирецький В.Д. Оториноларингологія. - К.: Здоров'я, 1999. – 367 с.
3. Мітін Ю.В. Оториноларингологія. - Київ, «Фарм Арт», 2000. - 304 с.
4. Мітін Ю.В. Оториноларингологія (лекції). – К.: Фарм Арт, 200. – 283 с.
5. Бартон М. Хвороби вуха, горла і носа, 2002. – 288 с.
6. Гардига В.В., Барціховський А.І. Пропедевтика оториноларингології. – Вінниця.2001. – 195 с.

7. Лайко А.А., Заболотний Д.І., Борисенко О.М. Хронічні хвороби середнього вуха., 2018. – 358 с.
8. Michael G. Stewart, Samuel H. Selesnick. Differential Diagnosis in Otolaryngology: Head and Neck Surgery, 2010. – 520 с.

ТЕМА 14. Негнійні захворювання вуха (2 год.)

Практичне заняття (2 год.):

1. Етіологія і патогенез негнійних захворювань вуха.
2. Класифікація негнійних захворювань вуха
3. Клінічні форми, діагностика, принципи лікування негнійних захворювань вуха
4. Показання до оперативного лікування при негнійних захворюваннях вуха.

Завдання для самостійної роботи:

Хронічний секреторний отит: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, прогноз. Отосклероз: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, прогноз. Хвороба Мен'єра: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, прогноз. Сенсо-невральна приглухуватість: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, прогноз.

Рекомендована література:

1. Заболотний Д.І., Безшапочний С.Б., Деева Ю.В., Оториноларингологія. 2020. – 472 с.
2. Заболотний Д.І., Мітін Ю.В., Драгомирецький В.Д. Оториноларингологія. - К.: Здоров'я, 1999. – 367 с.
3. Мітін Ю.В. Оториноларингологія. - Київ, «Фарм Арт», 2000. - 304 с.
4. Мітін Ю.В. Оториноларингологія (лекції). – К.: Фарм Арт, 200. – 283 с.
5. Бартон М. Хвороби вуха, горла і носа, 2002. – 288 с.
6. Гардига В.В., Барціховський А.І. Пропедевтика оториноларингології. – Вінниця.2001. – 195 с.
7. Лайко А.А., Заболотний Д.І., Борисенко О.М. Хронічні хвороби середнього вуха., 2018. – 358 с.
8. Michael G. Stewart, Samuel H. Selesnick. Differential Diagnosis in Otolaryngology: Head and Neck Surgery, 2010. – 520 с.

Змістовий модуль 3

Захворювання носа та навколоносових пазух (22 год.)

ТЕМА 15. Аномалії розвитку носа та навколоносових пазух (2 год.)

Практичне заняття (2 год.):

1. Розвиток носа та навколоносових пазух у ембріональному періоді.
2. Аномалії розвитку зовнішнього носа
3. Атрезія хоан
4. Гіпоплазія або аплазія синусів
5. Особливості розвитку гратчастого лабіринту

Завдання для самостійної роботи (2 год.):

Аномалії розвитку носа та навколоносових пазух: патогенез, клініка, діагностика, лікування і прогноз.

Рекомендована література:

1. Заболотний Д.І., Безшапочний С.Б., Деева Ю.В., Оториноларингологія. 2020. – 472 с.
2. Заболотний Д.І., Мітін Ю.В., Драгомирецький В.Д. Оториноларингологія. - К.: Здоров'я, 1999. – 367 с.
3. Мітін Ю.В. Оториноларингологія. - Київ, «Фарм Арт», 2000. - 304 с.

4. Мітін Ю.В. Оториноларингологія (лекції). – К.: Фарм Арт, 200. – 283 с.
5. Бартон М. Хвороби вуха, горла і носа, 2002. – 288 с.
6. Гардига В.В., Барціховський А.І. Пропедевтика оториноларингології. – Вінниця.2001. – 195 с.
7. Michael G. Stewart, Samuel H. Selesnick. Differential Diagnosis in Otolaryngology: Head and Neck Surgery, 2010. – 520 с.

ТЕМА 16. Захворювання зовнішнього носа (2 год.)

Практичне заняття (2 год.):

1. Етіологія і патогенез захворювань зовнішнього носа.
2. Класифікація захворювань зовнішнього носа.
3. Клінічний перебіг захворювань зовнішнього носа.
4. Інструментальні і лабораторні методи діагностики.
5. Лікувальна тактика при захворюваннях зовнішнього носа.
6. Ускладнення захворювань зовнішнього носа.

Завдання для самостійної роботи:

Етіологія, патогенез, клініка, діагностика та лікувальна тактика при захворюваннях зовнішнього носа.

Рекомендована література:

1. Заболотний Д.І., Безшапочний С.Б., Деева Ю.В., Оториноларингологія. 2020. – 472 с.
2. Заболотний Д.І., Мітін Ю.В., Драгомирецький В.Д. Оториноларингологія. - К.: Здоров'я, 1999. – 367 с.
3. Мітін Ю.В. Оториноларингологія. - Київ, «Фарм Арт», 2000. - 304 с.
4. Мітін Ю.В. Оториноларингологія (лекції). – К.: Фарм Арт, 200. – 283 с.
5. Бартон М. Хвороби вуха, горла і носа, 2002. – 288 с.
6. Гардига В.В., Барціховський А.І. Пропедевтика оториноларингології. – Вінниця.2001. – 195 с.
7. Michael G. Stewart, Samuel H. Selesnick. Differential Diagnosis in Otolaryngology: Head and Neck Surgery, 2010. – 520 с

ТЕМА 17. Деформація зовнішнього носа і носової перегородки. Ринопластика (2 год.)

Практичне заняття (2 год.):

1. Види деформацій зовнішнього носа і носової перегородки.
2. Етіологія, патогенез деформацій зовнішнього носа і носової перегородки.
3. Септопластика: типи, техніка, ускладнення
4. Ринопластика: типи, техніка, ускладнення.

Завдання для самостійної роботи: види деформацій зовнішнього носа і носової перегородки. Етіологія, патогенез деформацій зовнішнього носа і носової перегородки. Септопластика: типи, техніка, ускладнення. Ринопластика: типи, техніка, ускладнення.

Рекомендована література:

1. Заболотний Д.І., Безшапочний С.Б., Деева Ю.В., Оториноларингологія. 2020. – 472 с.
2. Заболотний Д.І., Мітін Ю.В., Драгомирецький В.Д. Оториноларингологія. - К.: Здоров'я, 1999. – 367 с.
3. Мітін Ю.В. Оториноларингологія. - Київ, «Фарм Арт», 2000. - 304 с.
4. Мітін Ю.В. Оториноларингологія (лекції). – К.: Фарм Арт, 200. – 283 с.
5. Бартон М. Хвороби вуха, горла і носа, 2002. – 288 с.
6. Гардига В.В., Барціховський А.І. Пропедевтика оториноларингології. – Вінниця.2001. – 195 с.

7. Michael G. Stewart, Samuel H. Selesnick. Differential Diagnosis in Otolaryngology: Head and Neck Surgery, 2010. – 520 с.

ТЕМА 18. Хронічний риніт (2 год.)

Практичне заняття (2 год.):

1. Етіологія і патогенез хронічних ринітів.
2. Класифікація хронічних ринітів.
3. Клінічний перебіг хронічних ринітів.
4. Діагностика хронічних ринітів.
4. Лікувальна тактика при хронічних ринітах.

Завдання для самостійної роботи: Етіологія та патогенез хронічних ринітів. Класифікація хронічних ринітів. Лікування хронічних ринітів.

Рекомендована література:

1. Заболотний Д.І., Безшапочний С.Б., Деєва Ю.В., Оториноларингологія. 2020. – 472 с.
2. Заболотний Д.І., Мітін Ю.В., Драгомирецький В.Д. Оториноларингологія. - К.: Здоров'я, 1999. – 367 с.
3. Мітін Ю.В. Оториноларингологія. - Київ, «Фарм Арт», 2000. - 304 с.
4. Мітін Ю.В. Оториноларингологія (лекції). – К.: Фарм Арт, 200. – 283 с.
5. Бартон М. Хвороби вуха, горла і носа, 2002. – 288 с.
6. Гардига В.В., Барціховський А.І. Пропедевтика оториноларингології. – Вінниця.2001. – 195 с.
7. Michael G. Stewart, Samuel H. Selesnick. Differential Diagnosis in Otolaryngology: Head and Neck Surgery, 2010. – 520 с.

ТЕМА 19. Гострий риносинусит (2 год.)

Практичне заняття (2 год.):

1. Етіологія і патогенез гострих риносинуситів.
2. Класифікація гострих риносинуситів.
3. Клінічний перебіг гострих риносинуситів.
4. Діагностика гострих риносинуситів.
4. Лікувальна тактика при гострих риносинуситах.

Завдання для самостійної роботи: Етіологія, патогенез, класифікація, діагностика і лікування гострих риносинуситів. Ускладнення гострих риносинуситів.

Рекомендована література:

1. Заболотний Д.І., Безшапочний С.Б., Деєва Ю.В., Оториноларингологія. 2020. – 472 с.
2. Заболотний Д.І., Мітін Ю.В., Драгомирецький В.Д. Оториноларингологія. - К.: Здоров'я, 1999. – 367 с.
3. Мітін Ю.В. Оториноларингологія. - Київ, «Фарм Арт», 2000. - 304 с.
4. Мітін Ю.В. Оториноларингологія (лекції). – К.: Фарм Арт, 200. – 283 с.
5. Бартон М. Хвороби вуха, горла і носа, 2002. – 288 с.
6. Гардига В.В., Барціховський А.І. Пропедевтика оториноларингології. – Вінниця.2001. – 195 с.
7. Wormald P. Endoscopic Sinus Surgery, 2017. – 330 с
8. Michael G. Stewart, Samuel H. Selesnick. Differential Diagnosis in Otolaryngology: Head and Neck Surgery, 2010. – 520 с.
9. Lund V.J., Stammberger H., Fokkens W.J. et al. European Position Paper on the Anatomical Terminology of the Internal Nose and Paranasal Sinuses. Rhinology. 2014; 24: 1-34)

ТЕМА 20. Хронічний риносинусит (2 год.)

Лекція (2 год.):

Контрольні запитання та завдання:

1. Етіологія хронічних риносинуситів.
2. Патогенез хронічних риносинуситів.
3. Класифікація хронічних риносинуситів.
4. Патоморфологічні аспекти хронічних риносинуситів.
5. Клінічний перебіг хронічних риносинуситів.
6. Інструментальні і лабораторні методи діагностики хронічних риносинуситів.
7. Лікування хронічних риносинуситів.
8. Ускладнення хронічних риносинуситів.

ТЕМА 21. Грибкові ураження синусів (2 год.)

Практичне заняття (4 год.):

1. Етіологія грибкових синуситів.
2. Патогенез грибкових синуситів.
3. Клінічний перебіг грибкових синуситів.
4. Інструментальні і лабораторні методи діагностики грибкових синуситів.
5. Лікування грибкових синуситів.

Завдання для самостійної роботи (8 год.):

Клінічний перебіг, методи діагностики, диференційна діагностика і лікування грибкових синуситів.

Рекомендована література:

1. Заболотний Д.І., Безшпачний С.Б., Десва Ю.В., Оториноларингологія. 2020. – 472 с.
2. Заболотний Д.І., Мітін Ю.В., Драгомирецький В.Д. Оториноларингологія. - К.: Здоров'я, 1999. – 367 с.
3. Мітін Ю.В. Оториноларингологія. - Київ, «Фарм Арт», 2000. - 304 с.
4. Мітін Ю.В. Оториноларингологія (лекції). – К.: Фарм Арт, 200. – 283 с.
5. Бартон М. Хвороби вуха, горла і носа, 2002. – 288 с.
6. Гардига В.В., Барціховський А.І. Пропедевтика оториноларингології. – Вінниця.2001. – 195 с.
7. Wormald P. Endoscopic Sinus Surgery, 2017. – 330 с
8. Michael G. Stewart, Samuel H. Selesnick. Differential Diagnosis in Otolaryngology: Head and Neck Surgery, 2010. – 520 с.
9. Lund V.J., Stammberger H., Fokkens W.J. et al. European Position Paper on the Anatomical Terminology of the Internal Nose and Paranasal Sinuses. Rhinology. 2014; 24: 1-34)

ТЕМА 22. Функціональна ендоскопічна риносинусохірургія (2 год.)

Лекція (2 год.):

Контрольні запитання та завдання:

1. Історія функціональної ендоскопічної риносинусохірургії.
2. Показання до функціональної ендоскопічної риносинусохірургії.
3. Передопераційна підготовка.
4. Техніка операцій на передній групі синусів.
5. Техніка операцій на задній групі синусів.
6. Післяопераційний період.
7. Ускладнення функціональної ендоскопічної.

ТЕМА 22. Функціональна ендоскопічна риносинусохірургія (2 год.)

Практичне заняття (2 год.):

1. Історія функціональної ендоскопічної риносинусохірургії.
2. Показання до функціональної ендоскопічної риносинусохірургії.
3. Передопераційна підготовка.
4. Техніка операцій на передній групі синусів.
5. Техніка операцій на задній групі синусів.
6. Післяопераційний період.
7. Ускладнення функціональної ендоскопічної.

Завдання для самостійної роботи:

Рекомендована література: Історія і показання до функціональної ендоскопічної риносинусохірургії. Передопераційна підготовка. Техніка операцій на передній групі синусів. Техніка операцій на задній групі синусів. Післяопераційний період. Ускладнення функціональної ендоскопічної.

Рекомендована література:

1. Безшапочного С.Б. Клинико-морфологические аспекты риносинуситов, 2013. – 150 с.
2. Безшапочний С.Б., Гасюк Ю.А., Лобурець В.В. Сучасний підхід в лікуванні гострих риносинуситів., 2016. – 115 с.
3. Безшапочний С.Б., Гасюк Ю.А., Лобурець В.В. Пропедевтика ендомікроринохірургії., 2018. – 112 с.
4. Заболотний Д.І., Безшапочний С.Б., Деева Ю.В., Оториноларингологія. 2020. – 472 с.
5. Заболотний Д.І., Мітін Ю.В., Драгомирецький В.Д. Оториноларингологія. - К.: Здоров'я, 1999. – 367 с.
6. Мітін Ю.В. Оториноларингологія. - Київ, «Фарм Арт», 2000. - 304 с.
7. Мітін Ю.В. Оториноларингологія (лекції). – К.: Фарм Арт, 200. – 283 с.
8. Бартон М. Хвороби вуха, горла і носа, 2002. – 288 с.
9. Гардига В.В., Барціховський А.І. Пропедевтика оториноларингології. – Вінниця.2001. – 195 с.
10. Wormald P. Endoscopic Sinus Surgery, 2017. – 330 с
11. Michael G. Stewart, Samuel H. Selesnick. Differential Diagnosis in Otolaryngology: Head and Neck Surgery, 2010. – 520 с.
12. Lund V.J., Stammberger H., Fokkens W.J. et al. European Position Paper on the Anatomical Terminology of the Internal Nose and Paranasal Sinuses. Rhinology. 2014; 24: 1-34)
13. Fokkens W., Lund V., Hopkins C. et al. European Position Paper on Rhinosinusitis and Nasal Polyps 2020. Rhinology, 2020 (Suppl S 29). - 464 p

ТЕМА 23. Орбітальні риногенні ускладнення (2 год.)

Практичне заняття (2 год.):

1. Етіологія орбітальних риногенних ускладнень.
2. Патогенез орбітальних риногенних ускладнень.
3. Класифікація орбітальних риногенних ускладнень.
4. Клінічний перебіг орбітальних риногенних ускладнень.
4. Методи діагностики орбітальних риногенних ускладнень.
5. Лікування орбітальних риногенних ускладнень.

Завдання для самостійної роботи: Етіологія, патогенез, класифікація, діагностика і лікування орбітальних риногенних ускладнень.

Рекомендована література:

1. Заболотний Д.І., Безшапочний С.Б., Деева Ю.В., Оториноларингологія. 2020. – 472 с.
2. Заболотний Д.І., Мітін Ю.В., Драгомирецький В.Д. Оториноларингологія. - К.: Здоров'я, 1999. – 367 с.

3. Мітін Ю.В. Оториноларингологія. - Київ, «Фарм Арт», 2000. - 304 с.
4. Мітін Ю.В. Оториноларингологія (лекції). – К.: Фарм Арт, 200. – 283 с.
5. Бартон М. Хвороби вуха, горла і носа, 2002. – 288 с.
6. Гардига В.В., Барціховський А.І. Пропедевтика оториноларингології. – Вінниця.2001. – 195 с.
7. Wormald P. Endoscopic Sinus Surgery, 2017. – 330 с
8. Michael G. Stewart, Samuel H. Selesnick. Differential Diagnosis in Otolaryngology: Head and Neck Surgery, 2010. – 520 с.
9. Lund V.J., Stammberger H., Fokkens W.J. et al. European Position Paper on the Anatomical Terminology of the Internal Nose and Paranasal Sinuses. Rhinology. 2014; 24: 1-34)

ТЕМА 24. Внутрішньочерепні риногенні ускладнення (2 год.)

Практичне заняття (2 год.):

1. Етіологія внутрішньочерепних риногенних ускладнень.
2. Патогенез внутрішньочерепних риногенних ускладнень.
3. Класифікація внутрішньочерепних риногенних ускладнень.
4. Клінічний перебіг внутрішньочерепних риногенних ускладнень.
4. Методи діагностики внутрішньочерепних риногенних ускладнень.
5. Лікування внутрішньочерепних риногенних ускладнень.

Завдання для самостійної роботи: Етіологія, патогенез, класифікація, діагностика і лікування внутрішньочерепних риногенних ускладнень.

Рекомендована література:

1. Заболотний Д.І., Безшапочний С.Б., Деева Ю.В., Оториноларингологія. 2020. – 472 с.
2. Заболотний Д.І., Мітін Ю.В, Драгомирецький В.Д. Оториноларингологія. - К.: Здоров'я, 1999. – 367 с.
3. Мітін Ю.В. Оториноларингологія. - Київ, «Фарм Арт», 2000. - 304 с.
4. Мітін Ю.В. Оториноларингологія (лекції). – К.: Фарм Арт, 200. – 283 с.
5. Бартон М. Хвороби вуха, горла і носа, 2002. – 288 с.
6. Гардига В.В., Барціховський А.І. Пропедевтика оториноларингології. – Вінниця.2001. – 195 с.
7. Wormald P. Endoscopic Sinus Surgery, 2017. – 330 с
8. Michael G. Stewart, Samuel H. Selesnick. Differential Diagnosis in Otolaryngology: Head and Neck Surgery, 2010. – 520 с.
9. Lund V.J., Stammberger H., Fokkens W.J. et al. European Position Paper on the Anatomical Terminology of the Internal Nose and Paranasal Sinuses. Rhinology. 2014; 24: 1-34)

Змістовий модуль 4

Гострі і хронічні захворювання глотки та гортані

(18 год.)

ТЕМА 25. Хронічний фарингіт (2 год.)

Практичне заняття (2 год.):

1. Етіологія хронічного фарингіту.
2. Патогенез хронічного фарингіту.
3. Класифікація хронічного фарингіту.
4. Клінічний перебіг хронічного фарингіту.
4. Методи діагностики хронічного фарингіту.
5. Лікування хронічного фарингіту.

Завдання для самостійної роботи: етіологія, патогенез, класифікація, діагностика і лікування хронічного фарингіту.

Рекомендована література:

1. Науменко О.М., Васильєв В.М., Деева Ю.В. Невідкладна допомога в оториноларингології., 2017. – 144 с.
2. Заболотний Д.І., Безшапочний С.Б., Деева Ю.В., Оториноларингологія. 2020. – 472 с.
3. Заболотний Д.І., Мітін Ю.В., Драгомирецький В.Д. Оториноларингологія. - К.: Здоров'я, 1999. – 367 с.
4. Мітін Ю.В. Оториноларингологія. - Київ, «Фарм Арт», 2000. - 304 с.
5. Мітін Ю.В. Оториноларингологія (лекції). – К.: Фарм Арт, 200. – 283 с.
6. Бартон М. Хвороби вуха, горла і носа, 2002. – 288 с.
7. Гардига В.В., Барціховський А.І. Пропедевтика оториноларингології. – Вінниця.2001. – 195 с.
8. Michael G. Stewart, Samuel H. Selesnick. Differential Diagnosis in Otolaryngology: Head and Neck Surgery, 2010. – 520 с.

ТЕМА 26. Гострі первинні тонзиліти (2 год.)

Практичне заняття (2 год.):

1. Етіологія гострих первинних тонзилітів.
2. Патогенез гострих первинних тонзилітів.
3. Класифікація гострих первинних тонзилітів.
4. Клінічний перебіг гострих первинних тонзилітів.
4. Методи діагностики гострих первинних тонзилітів.
5. Лікування гострих первинних тонзилітів.

Завдання для самостійної роботи: етіологія, патогенез, класифікація, діагностика і лікування гострих первинних тонзилітів

Рекомендована література:

1. Науменко О.М., Васильєв В.М., Деева Ю.В. Невідкладна допомога в оториноларингології., 2017. – 144 с.
2. Заболотний Д.І., Безшапочний С.Б., Деева Ю.В., Оториноларингологія. 2020. – 472 с.
3. Заболотний Д.І., Мітін Ю.В., Драгомирецький В.Д. Оториноларингологія. - К.: Здоров'я, 1999. – 367 с.
4. Мітін Ю.В. Оториноларингологія. - Київ, «Фарм Арт», 2000. - 304 с.
5. Мітін Ю.В. Оториноларингологія (лекції). – К.: Фарм Арт, 200. – 283 с.
6. Бартон М. Хвороби вуха, горла і носа, 2002. – 288 с.
7. Гардига В.В., Барціховський А.І. Пропедевтика оториноларингології. – Вінниця.2001. – 195 с.
8. Michael G. Stewart, Samuel H. Selesnick. Differential Diagnosis in Otolaryngology: Head and Neck Surgery, 2010. – 520 с.

ТЕМА 27. Гострі вторинні тонзиліти (2 год.)

Практичне заняття (2 год.):

1. Етіологія гострих вторинних тонзилітів.
2. Патогенез гострих вторинних тонзилітів.
3. Класифікація гострих вторинних тонзилітів.
4. Клінічний перебіг гострих вторинних тонзилітів.
4. Методи діагностики гострих вторинних тонзилітів.
5. Лікування гострих вторинних тонзилітів.

Завдання для самостійної роботи: етіологія, патогенез, класифікація, діагностика і лікування гострих вторинних тонзилітів

Рекомендована література:

1. Заболотний Д.І., Безпапочний С.Б., Деєва Ю.В., Оториноларингологія. 2020. – 472 с.
2. Заболотний Д.І., Мітін Ю.В., Драгомирецький В.Д. Оториноларингологія. - К.: Здоров'я, 1999. – 367 с.
3. Мітін Ю.В. Оториноларингологія. - Київ, «Фарм Арт», 2000. - 304 с.
4. Мітін Ю.В. Оториноларингологія (лекції). – К.: Фарм Арт, 200. – 283 с.
5. Бартон М. Хвороби вуха, горла і носа, 2002. – 288 с.
6. Гардига В.В., Барціховський А.І. Пропедевтика оториноларингології. – Вінниця.2001. – 195 с.
7. Michael G. Stewart, Samuel H. Selesnick. Differential Diagnosis in Otolaryngology: Head and Neck Surgery, 2010. – 520 с.

ТЕМА 28. Ускладнення ангін (2 год.)

Практичне заняття (2 год.):

1. Етіологія і патогенез ускладнень ангін.
2. Класифікація ускладнень ангін.
3. Методи діагностики ускладнень ангін.
5. Лікування ускладнень ангін.

Завдання для самостійної роботи: етіологія, патогенез, класифікація, діагностика і лікування ускладнень ангін.

Рекомендована література:

1. Заболотний Д.І., Безпапочний С.Б., Деєва Ю.В., Оториноларингологія. 2020. – 472 с.
2. Заболотний Д.І., Мітін Ю.В., Драгомирецький В.Д. Оториноларингологія. - К.: Здоров'я, 1999. – 367 с.
3. Мітін Ю.В. Оториноларингологія. - Київ, «Фарм Арт», 2000. - 304 с.
4. Мітін Ю.В. Оториноларингологія (лекції). – К.: Фарм Арт, 200. – 283 с.
5. Бартон М. Хвороби вуха, горла і носа, 2002. – 288 с.
6. Гардига В.В., Барціховський А.І. Пропедевтика оториноларингології. – Вінниця.2001. – 195 с.
7. Michael G. Stewart, Samuel H. Selesnick. Differential Diagnosis in Otolaryngology: Head and Neck Surgery, 2010. – 520 с.

ТЕМА 29. Хронічний тонзиліт (2 год.)

Лекція (2 год.):

Контрольні запитання та завдання:

1. Етіологія і патогенез хронічного тонзиліту
2. Класифікація хронічного тонзиліту
3. Діагностика хронічного тонзиліту
4. Лікування хронічного тонзиліту
5. Показання до тонзилектомії

ТЕМА 29. Хронічний тонзиліт (2 год.)

Практичне заняття (2 год.):

1. Етіологія і патогенез хронічного тонзиліту.
2. Класифікація хронічного тонзиліту.
3. Діагностика хронічного тонзиліту.
4. Лікування хронічного тонзиліту.
5. Показання до тонзилектомії.

Завдання для самостійної роботи: етіологія, патогенез, класифікація, діагностика і лікування хронічного тонзиліту

Рекомендована література:

1. Заболотний Д.І., Безшапочний С.Б., Деєва Ю.В., Оториноларингологія. 2020. – 472 с.
2. Заболотний Д.І., Мітін Ю.В, Драгомирецький В.Д. Оториноларингологія. - К.: Здоров'я, 1999. – 367 с.
3. Мітін Ю.В. Оториноларингологія. - Київ, «Фарм Арт», 2000. - 304 с.
4. Мітін Ю.В. Оториноларингологія (лекції). – К.: Фарм Арт, 200. – 283 с.
5. Бартон М. Хвороби вуха, горла і носа, 2002. – 288 с.
6. Гардига В.В., Барціховський А.І. Пропедевтика оториноларингології. – Вінниця.2001. – 195 с.
7. Michael G. Stewart, Samuel H. Selesnick. Differential Diagnosis in Otolaryngology: Head and Neck Surgery, 2010. – 520 с.

ТЕМА 30. Гіпертрофія глоткового, піднебінних і язикового мигдаликів (2 год.)

Практичне заняття (2 год.):

1. Етіологія і патогенез гіпертрофії глоткового, піднебінних і язикового мигдаликів.
2. Класифікація гіпертрофії глоткового і піднебінних мигдаликів.
3. Діагностика гіпертрофії глоткового, піднебінних і язикового мигдаликів.
4. Лікування гіпертрофії глоткового, піднебінних і язикового мигдаликів.
5. Синдром обструктивного апное сну.

Завдання для самостійної роботи: етіологія, патогенез, класифікація, діагностика і лікування гіпертрофії глоткового, піднебінних і язикового мигдаликів

Рекомендована література:

1. Заболотний Д.І., Безшапочний С.Б., Деєва Ю.В., Оториноларингологія. 2020. – 472 с.
2. Заболотний Д.І., Мітін Ю.В, Драгомирецький В.Д. Оториноларингологія. - К.: Здоров'я, 1999. – 367 с.
3. Мітін Ю.В. Оториноларингологія. - Київ, «Фарм Арт», 2000. - 304 с.
4. Мітін Ю.В. Оториноларингологія (лекції). – К.: Фарм Арт, 200. – 283 с.
5. Бартон М. Хвороби вуха, горла і носа, 2002. – 288 с.
6. Гардига В.В., Барціховський А.І. Пропедевтика оториноларингології. – Вінниця.2001. – 195 с.
7. Michael G. Stewart, Samuel H. Selesnick. Differential Diagnosis in Otolaryngology: Head and Neck Surgery, 2010. – 520 с.

ТЕМА 31. Гострі запальні захворювання гортані (2 год.)

Практичне заняття (2 год.):

1. Етіологія і патогенез гострих запальних захворювань гортані.
2. Класифікація гострих запальних захворювань гортані.
3. Діагностика гострих запальних захворювань гортані.
4. Лікування гострих запальних захворювань гортані.

Завдання для самостійної роботи: етіологія, патогенез, класифікація, діагностика і лікування гострих запальних захворювань гортані

Рекомендована література:

1. Заболотний Д.І., Безшапочний С.Б., Деєва Ю.В., Оториноларингологія. 2020. – 472 с.
2. Заболотний Д.І., Мітін Ю.В, Драгомирецький В.Д. Оториноларингологія. - К.: Здоров'я, 1999. – 367 с.
3. Мітін Ю.В. Оториноларингологія. - Київ, «Фарм Арт», 2000. - 304 с.
4. Мітін Ю.В. Оториноларингологія (лекції). – К.: Фарм Арт, 200. – 283 с.
5. Бартон М. Хвороби вуха, горла і носа, 2002. – 288 с.

6. Гардига В.В., Барціховський А.І. Пропедевтика оториноларингології. – Вінниця.2001. – 195 с.
7. Michael G. Stewart, Samuel H. Selesnick. Differential Diagnosis in Otolaryngology: Head and Neck Surgery, 2010. – 520 с.

ТЕМА 32. Хронічний ларингіт (2 год.)

Практичне заняття (2 год.):

1. Етіологія і патогенез хронічного ларингіту.
2. Класифікація хронічного ларингіту.
3. Діагностика хронічного ларингіту.
4. Прекарцинози гортані
5. Лікування хронічного ларингіту.

Завдання для самостійної роботи: етіологія, патогенез, класифікація, діагностика і лікування хронічного ларингіту

Рекомендована література:

1. Заболотний Д.І., Безшапочний С.Б., Деева Ю.В., Оториноларингологія. 2020. – 472 с.
2. Заболотний Д.І., Мітін Ю.В., Драгомирецький В.Д. Оториноларингологія. - К.: Здоров'я, 1999. – 367 с.
3. Мітін Ю.В. Оториноларингологія. - Київ, «Фарм Арт», 2000. - 304 с.
4. Мітін Ю.В. Оториноларингологія (лекції). – К.: Фарм Арт, 200. – 283 с.
5. Бартон М. Хвороби вуха, горла і носа, 2002. – 288 с.
6. Гардига В.В., Барціховський А.І. Пропедевтика оториноларингології. – Вінниця.2001. – 195 с.
7. Michael G. Stewart, Samuel H. Selesnick. Differential Diagnosis in Otolaryngology: Head and Neck Surgery, 2010. – 520 с.

Змістовий модуль 5

Невідкладна допомога в оториноларингології

(14 год.)

ТЕМА 33. Сторонні тіла ЛОР-органів (2 год.)

Практичне заняття (2 год.):

1. Етіологія і патогенез сторонніх тіл ЛОР-органів.
2. Клініка сторонніх тіл ЛОР-органів.
3. Діагностика сторонніх тіл ЛОР-органів.
4. Методи видалення сторонніх тіл ЛОР-органів.

Завдання для самостійної роботи: етіологія, патогенез, класифікація, діагностика і методи видалення сторонніх тіл ЛОР-органів

Рекомендована література:

1. Науменко О.М., Васильєв В.М., Деева Ю.В. Невідкладна допомога в оториноларингології., 2017. – 144 с.
2. Заболотний Д.І., Безшапочний С.Б., Деева Ю.В., Оториноларингологія. 2020. – 472 с.
3. Заболотний Д.І., Мітін Ю.В., Драгомирецький В.Д. Оториноларингологія. - К.: Здоров'я, 1999. – 367 с.
4. Мітін Ю.В. Оториноларингологія. - Київ, «Фарм Арт», 2000. - 304 с.
5. Мітін Ю.В. Оториноларингологія (лекції). – К.: Фарм Арт, 200. – 283 с.
6. Бартон М. Хвороби вуха, горла і носа, 2002. – 288 с.
7. Гардига В.В., Барціховський А.І. Пропедевтика оториноларингології. – Вінниця.2001. – 195 с.

8. Michael G. Stewart, Samuel H. Selesnick. Differential Diagnosis in Otolaryngology: Head and Neck Surgery, 2010. – 520 с.

ТЕМА 34. Невідкладна допомога при травмах ЛОР-органів (2 год.)

Практичне заняття (2 год.):

1. Етіологія і патогенез травм ЛОР-органів.
2. Клініка травм ЛОР-органів.
3. Класифікація травм ЛОР-органів.
4. Діагностика травм ЛОР-органів.
5. Лікування травм ЛОР-органів.

Завдання для самостійної роботи: етіологія, патогенез, класифікація, діагностика і методи лікування травм ЛОР-органів

Рекомендована література:

1. Науменко О.М., Васильєв В.М., Деева Ю.В. Невідкладна допомога в оториноларингології., 2017. – 144 с.
2. Заболотний Д.І., Безшапочний С.Б., Деева Ю.В., Оториноларингологія. 2020. – 472 с.
3. Заболотний Д.І., Мітін Ю.В., Драгомирецький В.Д. Оториноларингологія. - К.: Здоров'я, 1999. – 367 с.
4. Мітін Ю.В. Оториноларингологія. - Київ, «Фарм Арт», 2000. - 304 с.
5. Мітін Ю.В. Оториноларингологія (лекції). – К.: Фарм Арт, 200. – 283 с.
6. Бартон М. Хвороби вуха, горла і носа, 2002. – 288 с.
7. Гардига В.В., Барціховський А.І. Пропедевтика оториноларингології. – Вінниця.2001. – 195 с.
8. Michael G. Stewart, Samuel H. Selesnick. Differential Diagnosis in Otolaryngology: Head and Neck Surgery, 2010. – 520 с.

ТЕМА 35. Невідкладна допомога при носових кровотечах (2 год.)

Практичне заняття (2 год.):

1. Етіологія носових кровотеч.
2. Класифікація носових кровотеч.
3. Консервативне лікування носових кровотеч.
4. Хірургічні методи зупинки носових кровотеч.

Завдання для самостійної роботи: етіологія, класифікація, консервативне лікування і хірургічні методи зупинки носових кровотеч

Рекомендована література:

1. Науменко О.М., Васильєв В.М., Деева Ю.В. Невідкладна допомога в оториноларингології., 2017. – 144 с.
2. Заболотний Д.І., Безшапочний С.Б., Деева Ю.В., Оториноларингологія. 2020. – 472 с.
3. Заболотний Д.І., Мітін Ю.В., Драгомирецький В.Д. Оториноларингологія. - К.: Здоров'я, 1999. – 367 с.
4. Мітін Ю.В. Оториноларингологія. - Київ, «Фарм Арт», 2000. - 304 с.
5. Мітін Ю.В. Оториноларингологія (лекції). – К.: Фарм Арт, 200. – 283 с.
6. Бартон М. Хвороби вуха, горла і носа, 2002. – 288 с.
7. Гардига В.В., Барціховський А.І. Пропедевтика оториноларингології. – Вінниця.2001. – 195 с.
8. Michael G. Stewart, Samuel H. Selesnick. Differential Diagnosis in Otolaryngology: Head and Neck Surgery, 2010. – 520 с.

ТЕМА 36. Невідкладна допомога при ангіоневротичному набряку гортані (2 год.)

Практичне заняття (2 год.):

1. Етіологія і патогенез ангіоневротичного набряку гортані.
2. Клініка ангіоневротичного набряку гортані.
3. Стадії ангіоневротичного набряку гортані.
4. Діагностика ангіоневротичного набряку гортані.
5. Лікування ангіоневротичного набряку гортані.

Завдання для самостійної роботи: етіологія, патогенез, класифікація, діагностика і методи лікування ангіоневротичного набряку гортані

Рекомендована література:

1. Науменко О.М., Васильєв В.М., Деева Ю.В. Невідкладна допомога в оториноларингології., 2017. – 144 с.
2. Заболотний Д.І., Безшапочний С.Б., Деева Ю.В., Оториноларингологія. 2020. – 472 с.
3. Заболотний Д.І., Мітін Ю.В., Драгомирецький В.Д. Оториноларингологія. - К.: Здоров'я, 1999. – 367 с.
4. Мітін Ю.В. Оториноларингологія. - Київ, «Фарм Арт», 2000. - 304 с.
5. Мітін Ю.В. Оториноларингологія (лекції). – К.: Фарм Арт, 200. – 283 с.
6. Бартон М. Хвороби вуха, горла і носа, 2002. – 288 с.
7. Гардига В.В., Барціховський А.І. Пропедевтика оториноларингології. – Вінниця.2001. – 195 с.
8. Michael G. Stewart, Samuel H. Selesnick. Differential Diagnosis in Otolaryngology: Head and Neck Surgery, 2010. – 520 с.

ТЕМА 37. Невідкладна допомога при стенозі гортані (2 год.)

Практичне заняття (2 год.):

1. Етіологія стенозу гортані.
2. Патогенез стенозу гортані
3. Класифікація стенозу гортані
4. Клініка і стадії стенозу гортані.
5. Діагностика стенозу гортані.
6. Лікування стенозу гортані.
7. Показання до трахеостомії і коніотомії.

Завдання для самостійної роботи: етіологія, патогенез, класифікація, діагностика і методи лікування стенозу гортані. Показання до трахеостомії і коніотомії.

Рекомендована література:

1. Науменко О.М., Васильєв В.М., Деева Ю.В. Невідкладна допомога в оториноларингології., 2017. – 144 с.
2. Заболотний Д.І., Безшапочний С.Б., Деева Ю.В., Оториноларингологія. 2020. – 472 с.
3. Заболотний Д.І., Мітін Ю.В., Драгомирецький В.Д. Оториноларингологія. - К.: Здоров'я, 1999. – 367 с.
4. Мітін Ю.В. Оториноларингологія. - Київ, «Фарм Арт», 2000. - 304 с.
5. Мітін Ю.В. Оториноларингологія (лекції). – К.: Фарм Арт, 200. – 283 с.
6. Бартон М. Хвороби вуха, горла і носа, 2002. – 288 с.
7. Гардига В.В., Барціховський А.І. Пропедевтика оториноларингології. – Вінниця.2001. – 195 с.
8. Michael G. Stewart, Samuel H. Selesnick. Differential Diagnosis in Otolaryngology: Head and Neck Surgery, 2010. – 520 с.

ТЕМА 38. Невідкладна допомога при гострій вестибулярній дисфункції (2 год.)

Практичне заняття (2 год.):

1. Етіологія вестибулярної дисфункції.
2. Патогенез вестибулярної дисфункції.
3. Класифікація вестибулярної дисфункції.
4. Клініка вестибулярної дисфункції.
5. Діагностика вестибулярної дисфункції.
6. Лікування вестибулярної дисфункції.

Завдання для самостійної роботи: етіологія, патогенез, класифікація, діагностика і методи лікування вестибулярної дисфункції.

Рекомендована література:

1. Науменко О.М., Васильєв В.М., Деева Ю.В. Невідкладна допомога в оториноларингології., 2017. – 144 с.
2. Заболотний Д.І., Безшапочний С.Б., Деева Ю.В., Оториноларингологія. 2020. – 472 с.
3. Заболотний Д.І., Мітін Ю.В., Драгомирецький В.Д. Оториноларингологія. - К.: Здоров'я, 1999. – 367 с.
4. Мітін Ю.В. Оториноларингологія. - Київ, «Фарм Арт», 2000. - 304 с.
5. Мітін Ю.В. Оториноларингологія (лекції). – К.: Фарм Арт, 200. – 283 с.
6. Бартон М. Хвороби вуха, горла і носа, 2002. – 288 с.
7. Гардига В.В., Барціховський А.І. Пропедевтика оториноларингології. – Вінниця.2001. – 195 с.
8. Michael G. Stewart, Samuel H. Selesnick. Differential Diagnosis in Otolaryngology: Head and Neck Surgery, 2010. – 520 с.

ТЕМА 39. Невідкладна допомога при кровотечах із ЛОР-органів (2 год.)

Практичне заняття (2 год.):

1. Причини кровотеч із ЛОР-органів.
2. Класифікація кровотеч із ЛОР-органів.
3. Діагностика кровотеч із ЛОР-органів.
4. Консервативне лікування кровотеч із ЛОР-органів.
5. Хірургічні методи зупинки кровотеч із ЛОР-органів.

Завдання для самостійної роботи: патогенез, класифікація, діагностика, консервативне лікування і хірургічні методи зупинки кровотеч із ЛОР-органів.

Рекомендована література:

1. Науменко О.М., Васильєв В.М., Деева Ю.В. Невідкладна допомога в оториноларингології., 2017. – 144 с.
2. Заболотний Д.І., Безшапочний С.Б., Деева Ю.В., Оториноларингологія. 2020. – 472 с.
3. Заболотний Д.І., Мітін Ю.В., Драгомирецький В.Д. Оториноларингологія. - К.: Здоров'я, 1999. – 367 с.
4. Мітін Ю.В. Оториноларингологія. - Київ, «Фарм Арт», 2000. - 304 с.
5. Мітін Ю.В. Оториноларингологія (лекції). – К.: Фарм Арт, 200. – 283 с.
6. Бартон М. Хвороби вуха, горла і носа, 2002. – 288 с.
7. Гардига В.В., Барціховський А.І. Пропедевтика оториноларингології. – Вінниця.2001. – 195 с.
8. Michael G. Stewart, Samuel H. Selesnick. Differential Diagnosis in Otolaryngology: Head and Neck Surgery, 2010. – 520 с.

Змістовий модуль 6

Пухлини та інфекційні гранульоми ЛОР-органів. Профілактика та реабілітація пацієнтів в оториноларингології (16 год.)

ТЕМА 40. Доброякісні і злоякісні пухлини носа та навколоносових пазух (2 год.)

Практичне заняття (2 год.):

1. Класифікація доброякісних і злоякісних пухлин носа та навколоносових пазух.
2. Клініка доброякісних пухлин носа та навколоносових пазух.
3. Клініка злоякісних пухлин носа та навколоносових пазух.
4. Методи діагностики доброякісних і злоякісних пухлин носа.
5. Методи діагностики доброякісних і злоякісних пухлин навколоносових пазух.
6. Принципи лікування доброякісних і злоякісних пухлин носа та навколоносових пазух.

Завдання для самостійної роботи: доброякісні і злоякісні пухлини носа та навколоносових пазух: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, лікування.

Рекомендована література:

1. Абизов Р.А. Онкоотоларингологія., 2001. - 272 с.
2. Заболотний Д.І., Безшапочний С.Б., Деева Ю.В., Оториноларингологія. 2020. – 472 с.
3. Заболотний Д.І., Мітін Ю.В, Драгомирецький В.Д. Оториноларингологія. - К.: Здоров'я, 1999. – 367 с.
4. Мітін Ю.В. Оториноларингологія. - Київ, «Фарм Арт», 2000. - 304 с.
5. Мітін Ю.В. Оториноларингологія (лекції). – К.: Фарм Арт, 200. – 283 с.
6. Бартон М. Хвороби вуха, горла і носа, 2002. – 288 с.
7. Гардига В.В., Барціховський А.І. Пропедевтика оториноларингології. – Вінниця.2001. – 195 с.
8. Michael G. Stewart, Samuel H. Selesnick. Differential Diagnosis in Otolaryngology: Head and Neck Surgery, 2010. – 520 с.

ТЕМА 41. Доброякісні і злоякісні пухлини глотки (2 год.)

Практичне заняття (2 год.):

1. Класифікація доброякісних і злоякісних пухлин глотки.
2. Клініка доброякісних пухлин глотки.
3. Клініка злоякісних пухлин глотки.
4. Методи діагностики доброякісних і злоякісних пухлин глотки.
5. Принципи лікування доброякісних і злоякісних пухлин глотки.

Завдання для самостійної роботи: доброякісні і злоякісні пухлини глотки: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, лікування.

Рекомендована література:

1. Абизов Р.А. Онкоотоларингологія., 2001. - 272 с.
2. Заболотний Д.І., Безшапочний С.Б., Деева Ю.В., Оториноларингологія. 2020. – 472 с.
3. Заболотний Д.І., Мітін Ю.В, Драгомирецький В.Д. Оториноларингологія. - К.: Здоров'я, 1999. – 367 с.
4. Мітін Ю.В. Оториноларингологія. - Київ, «Фарм Арт», 2000. - 304 с.
5. Мітін Ю.В. Оториноларингологія (лекції). – К.: Фарм Арт, 200. – 283 с.
6. Бартон М. Хвороби вуха, горла і носа, 2002. – 288 с.
7. Гардига В.В., Барціховський А.І. Пропедевтика оториноларингології. – Вінниця.2001. – 195 с.

8. Michael G. Stewart, Samuel H. Selesnick. Differential Diagnosis in Otolaryngology: Head and Neck Surgery, 2010. – 520 с.

ТЕМА 42. Доброякісні і злоякісні пухлини гортані (2 год.)

Практичне заняття (2 год.):

1. Класифікація доброякісних і злоякісних пухлин гортані.
2. Клініка доброякісних пухлин гортані.
3. Клініка злоякісних пухлин гортані.
4. Методи діагностики доброякісних і злоякісних пухлин гортані.
5. Принципи лікування доброякісних і злоякісних пухлин гортані.

Завдання для самостійної роботи: доброякісні і злоякісні пухлини гортані: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, лікування.

Рекомендована література:

1. Абизов Р.А. Онкоотоларингологія., 2001. - 272 с.
2. Заболотний Д.І., Безшапочний С.Б., Деева Ю.В., Оториноларингологія. 2020. – 472 с.
3. Заболотний Д.І., Мітін Ю.В, Драгомирецький В.Д. Оториноларингологія. - К.: Здоров'я, 1999. – 367 с.
4. Мітін Ю.В. Оториноларингологія. - Київ, «Фарм Арт», 2000. - 304 с.
5. Мітін Ю.В. Оториноларингологія (лекції). – К.: Фарм Арт, 200. – 283 с.
6. Бартон М. Хвороби вуха, горла і носа, 2002. – 288 с.
7. Гардига В.В., Барціховський А.І. Пропедевтика оториноларингології. – Вінниця.2001. – 195 с.
8. Michael G. Stewart, Samuel H. Selesnick. Differential Diagnosis in Otolaryngology: Head and Neck Surgery, 2010. – 520 с.

ТЕМА 43. Доброякісні і злоякісні пухлини вуха (2 год.)

Практичне заняття (2 год.):

1. Класифікація доброякісних і злоякісних пухлин вуха.
2. Клініка доброякісних пухлин вуха.
3. Клініка злоякісних пухлин вуха.
4. Методи діагностики доброякісних і злоякісних пухлин вуха.
5. Принципи лікування доброякісних і злоякісних пухлин вуха.

Завдання для самостійної роботи: доброякісні і злоякісні пухлини вуха: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, лікування.

Рекомендована література:

1. Абизов Р.А. Онкоотоларингологія., 2001. - 272 с.
2. Заболотний Д.І., Безшапочний С.Б., Деева Ю.В., Оториноларингологія. 2020. – 472 с.
3. Заболотний Д.І., Мітін Ю.В, Драгомирецький В.Д. Оториноларингологія. - К.: Здоров'я, 1999. – 367 с.
4. Мітін Ю.В. Оториноларингологія. - Київ, «Фарм Арт», 2000. - 304 с.
5. Мітін Ю.В. Оториноларингологія (лекції). – К.: Фарм Арт, 200. – 283 с.
6. Бартон М. Хвороби вуха, горла і носа, 2002. – 288 с.
7. Гардига В.В., Барціховський А.І. Пропедевтика оториноларингології. – Вінниця.2001. – 195 с.
8. Michael G. Stewart, Samuel H. Selesnick. Differential Diagnosis in Otolaryngology: Head and Neck Surgery, 2010. – 520 с.

ТЕМА 44. Інфекційні гранульоми ЛОР-органів (2 год.)

Практичне заняття (2 год.):

1. Етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностик і лікування склероми верхніх дихальних шляхів.
2. Етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностик і лікування туберкульозу ЛОР-органів.
3. Етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностик і лікування сифілісу ЛОР-органів.

Завдання для самостійної роботи:

Інфекційні гранульоми ЛОР-органів: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика і лікування.

Рекомендована література:

1. Заболотний Д.І., Безшапочний С.Б., Дєєва Ю.В., Оториноларингологія. 2020. – 472 с.
2. Заболотний Д.І., Мітін Ю.В., Драгомирецький В.Д. Оториноларингологія. - К.: Здоров'я, 1999. – 367 с.
3. Мітін Ю.В. Оториноларингологія. - Київ, «Фарм Арт», 2000. - 304 с.
4. Мітін Ю.В. Оториноларингологія (лекції). – К.: Фарм Арт, 200. – 283 с.
5. Бартон М. Хвороби вуха, горла і носа, 2002. – 288 с.
6. Гардига В.В., Барціховський А.І. Пропедевтика оториноларингології. – Вінниця.2001. – 195 с.
7. Michael G. Stewart, Samuel H. Selesnick. Differential Diagnosis in Otolaryngology: Head and Neck Surgery, 2010. – 520 с.

ТЕМА 45. Принципи доказової медицини в оториноларингології (2 год.)

Лекція (2 год.):

Контрольні запитання та завдання:

1. Доказова медицина як концепція нового клінічного мислення.
2. Основні принципи доказової медицини.
3. Систематичні та випадкові помилки при проведенні клінічних досліджень.
4. Ступінь доказовості різних типів клінічних досліджень.
5. Рандомізовані сліпі мультицентрові клінічні дослідження.

ТЕМА 46. Коморбідність в оториноларингології (2 год.)

Практичне заняття (2 год.):

1. Коморбідність, визначення поняття.
2. Коморбідні стани при запальних захворюваннях носової порожнини та навколоносових пазух.
3. Коморбідні стани при запальних захворюваннях глотки.
4. Коморбідні стани при запальних захворюваннях гортані.
5. Коморбідні стани при захворюваннях вуха.

Завдання для самостійної роботи: Коморбідні стани при запальних захворюваннях ЛОР-органів. Особливості клініки, діагностики та лікування. Методи профілактики.

Рекомендована література:

1. Feinstein A.R. Pre-therapeutic classification of co-morbidity in chronic disease // Journal Chronic Disease, 1970; 23(7):455-468.
2. Van Weel C., Schellevis F.G. Comorbidity and guidelines: conflicting interests // Lancet, 2006; 367:550-551.
3. Schellevis F.G., Velden J. vd, Lisdonk E. vd Comorbidity of chronic diseases in general practice // J Clin Epidemiol, 1993; 46:469-473.

ТЕМА 47. Національні програми з попередження, діагностики та лікування найпоширеніших захворювань ЛОР-органів в Україні (2 год.)

Практичне заняття (2 год.):

1. Профілактична медицина як основа запобігання виникненню захворювань.
2. Медико-соціальні аспекти здоров'я населення.
3. Принципи надання реабілітаційної допомоги за К. Гутенбруннером.
4. Імунопрофілактика захворювань ЛОР-органів.
5. Скринінгові програми обстежень.

Завдання для самостійної роботи:

Ознайомитись із клінічними протоколами надання медичної допомоги при захворюваннях ЛОР-органів.

Рекомендована література:

1. <http://medstandart.net/byspec/59>

ЛІТЕРАТУРА

1. Антимікробна терапія в оториноларингології. Науменко О. М., Задорожня А.Г., Юрочко Ф. Б., 2016. – 104 с.
2. Вазомоторний риніт. А.А. Лайко, А.В. Ткаліна, А.Л. Косаковський, 2014. – 98 с.
3. Гострий та хронічний риносинусит у дітей. А.А. Лайко, Д.І. Заболотний, О.М. Науменко та інш., 2017. – 154 с.
4. Грибкові ураження вуха. С.Б. Безшапочний, Ю.А. Гасюк, С.В. Зачепило, 2019. – 98 с.
5. Етіологія, патогенез, клініка та лікування хвороб клиноподібної пазухи. Д. І. Заболотний, А.А. Лайко, О.М. Науменко, 2018. – 132 с.
6. Невідкладна допомога в оториноларингології. О.М. Науменко, В.М. Васильєв, Ю.В. Деева та інш., 2017. – 144 с.
7. Обсяг і методики обстеження об'єктивного статусу дітей з ЛОР-патологією. Лайко А.А., Заболотний Д.І., Синяченко В.В. - К.: Логос, 2000.- 140 с.
8. Онкоотоларингологія. Р.А. Абизов - Київ: «Книга плюс», 2001.- 272 с.
9. Отоларингологія і хірургія голови та шиї. К.Дж.Ли - Київ: «Здоров'я», 1995.
10. Оториноларингологія (лекції). Мітін Ю.В. - Київ, «Фарм Арт», 2000.- 304 с.
11. Оториноларингологія. Д.І. Заболотний, С.Б. Безшапочний, Ю.В. Деева, 2020. – 472 с.
12. Пропедевтика ендомікроринохірургії. С.Б. Безшапочний, Ю.А. Гасюк, В.В. Лобурець, 2018. – 112 с.
13. Сучасний підхід в лікуванні гострих риносинуситів. С.Б. Безшапочний, Ю.А. Гасюк, В.В. Лобурець та інш., 2016. – 115 с.
14. Хвороби вуха, горла і носа. М. Бартон, 2002. – 288 с.
15. Хронічні хвороби середнього вуха. А.А. Лайко, Д.І. Заболотний, О.М. Борисенко, 2018. – 358 с.
16. Anatomy of the nose and paranasal sinuses. H. Stammberger, V. Lund. In: Gleeson M., Browning G.G., Burton M.J. et al. editors. Scott-Brown's Otorhinolaryngology, Head and Neck Surgery. 2. 7th ed. London: Hodder-Arnold; 2008. p. 1315-43.
17. Cummings Pediatric Otolaryngology. M. Lesperance, P. Flint, 2014. – 432 с
18. Differential Diagnosis in Otolaryngology: Head and Neck Surgery. Michael G. Stewart, Samuel H. Selesnick, 2010. – 520 с
19. Endoscopic Sinus Surgery. P. Wormald, 2017. – 330 с.
20. Endoscopic sinus surgery: anatomy, three-dimensional reconstruction and surgical technique. P.J. Wormald. 3rded. NewYork: Thieme; 2012.
21. European Position Paper on Rhinosinusitis and Nasal Polyps 2020. W. Fokkens, V. Lund, C. Hopkins et al. Rhinology, 2020 (Suppl S 29). - 464 p.

22. European Position Paper on the Anatomical Terminology of the Internal Nose and Paranasal Sinuses. Lund V.J., Stammberger H., Fokkens W.J. et al. *Rhinology*. 2014; 24: 1-34.
23. Evaluation of Tinnitus and Hearing Loss in the Adult. J. Hoang, L. Loevner, 2020. – 354 p.
24. Functional endoscopic sinus surgery. The Messerklinger technique. H. Stammberger, Philadelphia: B.C. Decker, 1991; 529.
25. Manual of Endoscopic Sinus and Skull Base Surgery. D. Simmen, N.S. Jones, 2013.
26. Paranasal sinuses: anatomic terminology and nomenclature. H. Stammberger, D.W. Kennedy *Ann. Otol. Rhinol. Laryngol. Suppl.* 1995;167:7-16.
27. Posterior Epistaxis Nasal Pack. M. Leadon, M. Hohman, 2023. – 211 p
28. Scott-Brown's Essential Otorhinolaryngology, Head & Neck Surgery. J. Watkinson, R. Clarke, 2021. – 549 c.
29. Septoplasty. C. Watters, S. Brar, S. Yapa, 2022. – 318 p.